

*A.Ü.Veteriner Fakültesi Şirurji Kürsüsü
Prof. Dr. Hayrettin Anteplioğlu*

COXAE DİSPLASIA'SININ ŞİRURJİKAL SAĞITIMINDA UYGULANAN KIRSCHNER TELİNİN KIRILMASI İLE İLGİLİ BİR OLAY

Erdoğan Samsar* Faruk Akın Necdet Güzel*****

Kirschner wire which is used in a dysplasia was broken.

Summary: A coxae-dysplasia was treated with a Kirschner wire; but it was broken after 3 weeks.

Özet: Bir kurt köpçğinde bilateral coxae dysplasia'sı olayına rasladık. Tedavide coxae-femoral eklemi tesbit etmek için Kirschner teli kullandık. Tel kırılmasına rağmen tedavi başarılı olmuştur.

Giriş

Coxae dysplasia'sı evcil hayvanlardan daha çok köpeklerde görülmektedir. Kürsümüzün son beş yıllık poliklinik kayıtlarını incelediğimizde böyle bir olaya ilk kez rasladığımızı saptamaktayız. Sağıtım amacı ile coxae eklemine Kirschner teli uygulamamızdan 3 hafta sonraki radyolojik kontrolda telin kırılmasının görülmesi, bu güne kadar hiç görülmemiş bir olay olmasından dolayı bizi bu gözlemi yayınlamaya neden oldu.

Coxae dysplasia, eklemin doğuş anomalisi olup bir subluxation'un bulunması ile karakterizedir. Patolojik olarak iki tipi vardır. Birincisinde acetabulum'un şekil ve büyüklüğünde defekt vardır. Acetabulum, derinliğini kaybederek düz bir şekil alır. İkincisinde acetabulum ve Caput femoris'in şekli ve büyüklüğü normal isede yalnız subluxation durumunda Caput femoris acetabulum'dan uzak bu-

* A.Ü. Veteriner Fakültesi Şirurji Kürsüsü Doçenti/Ankara

** A.Ü. Veteriner Fakültesi Şirurji Kürsüsü Doçenti/Ankara

*** Ü. Veteriner Fakültesi Hayvan Yetiştiriciliği ve Sağlık bilimleri Uzmanlık Yüksek Okulu Şirurji Dr. Asistanı/Ankara

lunur. Yahut eklemin capsula'sının gevşekliğinden dolayı intermitent subluxation görülür (2).

Özellikle Alsation, Bulldog, Samoyed, Labradur, Boxer (2), Schaferhund (3) gibi köpek ırklarında uni-veya bilateral olarak görülür (2, 3). Belirli köpek ırklarında görülmesi olayın herediter olduğu yargularına kuvvet kazandırır (2).

İlk aylarda bir veya iki kalçadaki bozukluk dikkati çekmez. 4-6 aydan sonra anomalinin derecesine göre kalça eklemindeki hareketler sınırlıdır. Hayvan bel salıklığı varmış gibi yürür. Yürürken arka kısmı sallantılıdır. Bozukluk gevşek eklem kapsulasından ileri geliyorsa çıkan Caput femoris acetabulum içine kütleme sesi ile kayar (2).

Diagnoz köpeğin ırkına, klinik bulgularına ve radyolojik kontrola göre konur (2).

Sağıtımda reddeden sonra intraartiküler olarak Glukokortikoid'lerin verilmesi öğütlenmektedir (4).

11. Dünya savaşı sırasında kırıkların intramedüller pinlerle tesbiti ilk kez bildirilmeye başlanmıştır (1). 1939 yılında Rush bastonlu ve içerisinde C, Mn, Ni, P, S, Mo, Si, Cr. bulunan kendi özel pinini (6); 1949 da Küntscher boru şeklinde, 1950 de Knight ve Jonas; 1952 de Leighun; 1947 de Amman ve Lawson silindirik formda; aynı yıllarda Hansen ve Brewer 4 köşeli özel çivilerini yapmışlardır. Bunları Tordior, Moeys, Soeur, Friek ve Mosier'in çalışmaları izlemiştir. Çiviler paslanmaz aşınmaz çelik 316 SS'ten (Stainles steel) yapılmıştır (5).

Kliniğimizde intramedullar fikzasyonlarda kemik çiviler kullanılarak başarılı sonuçlar alınmıştır (3,7). 7 kg. dan ağır köpeklerde, kemik çivilerin kırılabildiği saptanmıştır (3).

Maretyal ve Metod

Materyalimizi 22 kg. ağırlığında bilateral acetabular dysplasia bulunan 7 aylık erkek bir kurt köpeği oluşturmaktadır.

Sağıtımda metod olarak Caput femoris'i acetabulum'a Kirschner teli ile tesbit etmeyi denedik.

Operasyon masasına alınan köpek 1 kg/0,029 gr. Nembutal i.v. verilerek anestezi edildi. Kalça eklemi genişçe traş ve dezenfekte edildi, örtüler ile sınırlandırıldı.

Trochanter major üzerinden başlayan cranio-dorsal'e devam eden 9 cm. uzunluğunda deriye yapılan enziyonu takiben m. gluteus supf,

m. gluteus medius, m. gluteus prof. ve eklem kapsulası kesildi. 3 mm. kalınlığındaki Kirschner teli trochanter major'un lateralinden ve caput femoris'in ortasından dönme hareketleri yaptırılarak acetabulum'a çakıldı. Bundan sonra eklem kapsulası sırası ile m. gluteus prof, m. gluteus medius, m. gluteus supf. kat dikişleri ile dikildi. Deriye de basit dikiş uygulandı. Kirschner telinin dışarda kalan ucu tel makası ile deri hizasından 2 cm. uzun kesilerek operasyon tamamlanmış oldu.

Klinik olgu:

Hayvanın nevi : Carnivor
 " ırkı : Kurt köpeği
 " donu ve cinsi : Boz, erkek
 " yaşı : 7 aylık
 Prot. no ve tarih : 513/28.7.1976

Hayvanın küçükken yürüyüşünde bozukluk görülmemiş, büyüyüp kilosu arttıkça arka tarafında sallantı, basışta kalçanın aşağı düşmesi fark edilmiş, hastaya özel bir klinikte raşitizma teşhisi konarak bu yönde bir ay süre ile tedavi görmüş, iyileşme görülmediği için kliniğimize getirilmiştir.

Klinik kontrolde, hayvanın genel durumunun iyi olduğu yürüme sırasında kalçanın hareketlerinin bel salıklığını hatırlattığı ve arka ayaklarında koordinasyonun tam olmadığı coxae-femoral eklemden luxation bulunduğu saptandı. Red işleminde hafif bir kütleme sesi ile caput femoris'in acetabulum'a girdiği ve pasif hareket yaptırılınca tekrar çıktığı tesbit edildi.

Radyolojik bulguda bilateral coxae dysplasia'sı tesbit edildi (Şekil: 1).

Tedavi: Metod bölümünde izah edildiği gibi Kirschner teli uygulandı. Hayvana 5 gün süre ile antibiyotik verildi. Operasyon yarasında supürasyon görülmedi. Yedinci gün dikişleri birer atlanarak sekizinci günü de tamamı alındı.

Hayvan operasyonu izleyen beşinci günden sonra hafif hafif bacağının üzerine basmaya, onuncu günden sonra da yürüyüşte bacağı üzerine daha fazla ağırlığını vermeye başladı. 21. gün teli çıkartılması için hayvan getirildiğinde yürüyüşünün tekrar bozulmuş, telin dışarıda kalan ucunun kaybolmuş olduğu görüldü. Hayvan sahibi kontrolsüz geçen 10 gün içinde çivinin derinin dışındaki ucunun içeri doğru ilerlediğini ve tamamen kaybolduğunu bildirdi. Yapılan radyografide (Şekil: 2) Kirschner telinin kırıldığı tesbit edildi. Yap-

tırılan pasif hareketlerde kırılan ucun caput femoris'e sürttüğü ve hayvanın bu hareketlerden rahatsız olduğu görüldü. Rektal muayene nedeniyle fibröz bir kapsulunun içinde bulunan Kirschner telinin pelvis içindeki ucuna temas edildi.

Penisin sağ tarafında yapılan laparotomi ile çivi kapsulasından ayrılarak çekilip çıkartıldı. (Şekil: 5). Operasyondan sonra 5 gün süre ile antibiyotik ve novaljin uygulandı. Yedinci gün laparotomi yarasının tüm dikişleri alındı. 10. gün yapılan yürüyüş kontrollerinde bacak hareketlerinin tamamen düzeldiği görüldü (Şekil 4).

Sonuç ve Tartışma

Kalça çıkıklarında reddeden sonra intraartiküler olarak glukokortikoid verilmesi bildirilmektedir (3). Biz intraartiküler enjeksiyonda sonucun ne olacağını pek tayin edemediğimizden caput femoris'i yerleştirdikten sonra onu 3 hafta süre ile acetabulum'a tesbit etmeyi uygun bulduk. Bu güne kadar kemik çivilerin bazı uygulamalarda kırıldıkları saptanmıştır (3). Hastamızın 22 kg. olmasından dolayı pinin kırılma ihtimalini ortadan kaldırmak için bu operasyonda madeni çivi uygulamasını gerekli gördük. Ancak bu operasyonda kullandığımız 3 mm. lik Kirschner telinde yapılan radyolojik kontrolde kırıldığını gördük. Bu gibi bir köpekte olaya ilk kez tanık olduk. Literatürlerde de bu tür olaya rastlamadık. Bu olayımız tek de olsa madeni çivilerin de kırılabileceğini bize gösterdi. 3. hafta sonunda kırılmayı fark ettik. Kırık tel parçasının laparotomi yolu ile uzaklaştırılmasından 10 gün sonraki kontrolde hayvanın basışlarının tamamen düzeldiği görüldü. Bu olay bize kalça dysplasia'sının sağıtımında Kirschner teli ile eklemlerin tesbitinin yararlı olabileceğini kırılmasına rağmen gösterdi.

Literatür

- 1- **Brinker, W.O.** (1948) *The use of intramedullary pins in small Animal Fractures.* North. Amer. Vet. 29, 5, 292-297
- 2- **Hickman, J.** (1964) *Veterinary Orthopedics.* First Published P. 318 Oliver and Boyd Ltd. Edinburg
- 3- **Küçükler, N.** (1971) *Kedi ve Köpeklerde os femoris'in Supracondylaire Kırıklarının Kemik Çivilerle Fixation'u üzerinde Klinik ve Experimental Çalışmalar.* Habilitasyon tezi, yayınlanmamış, Ankara

- 4- **Niemand, H.G.** (1962) *Praktikum der Hundeklinik*. Paul Parey Verlag Berlin
- 5- **Suppiger, F.X.** (1957) *Intramedullare Frakturfixation nach Rush bei Hund und Katze*. Zbl. Vet. Med. 4, 907-916
- 6- **Rush, L.V.** (1951) *Dynamic Factors in Medullary Pinning of Fractures*. The Amer. Surg. 17, 803-808
- 7- **Temizer, M.** (1957) *Küçük Evcil Hayvanlarda Kırık Tedavileri ve Osteosentese Medullaire Üzerinde Araştırmalar*. A.Ü. Vet. Fak. Yay: 90, A.Ü. Basımevi, Ankara

Yazı "Dergi Yazı Kurulu"na 3.2.1977 günü gelmiştir.

Şekil: 1. Olayın radyografik görünümü.
General view of the case in x-ray examination.

Şekil: 2. Kirschner telinin 21 gün sonra kırılmış hali
Broken Kirschner wire after 21 days.

Şekil 3. Şekil 3 teki telin çıkarılan parçası
Broken Kirschner wire was taken by laparatomic.

Şekil 4. Kirschner telinin çıkarıldıktan 10 gün sonra köpeğin normal basışı.
General view of the dog. after 10 days.